

A Németh László Társaság országos középiskolai tanulmánypályázata

A pályázat célja, hogy elősegítse – elsősorban a modern – magyar irodalomban (és Németh László életművében) rejlő szellemi értékek beépítését az ifjúság erkölcsi tudatába, hozzájáruljon a középiskolai tanulók irodalmi műveltségének bővítéséhez, s lehetővé tegye a korosztály legjobbjai számára a tapasztalatgyűjtést a kutató és elemző munka folyamatában és módszereiben, értekező prózai művek készítésében.

A pályázatot hatodik alkalommal hirdetjük meg a IX–XII. évfolyamos középiskolai tanulók számára.

Pályatételek

1.
  - a) Az eszmény és a valóság küzdelme (Németh László: Villámfénynél)
  - b) A tudós dilemmája (Németh László: Galilei)
2.
  - a) Fazekas Mihály Lúdas Matyi vagy Petőfi Sándor János vitéz című műve mai szemmel
  - b) Móricz Zsigmond Az Isten háta mögött című regényének eszmei-esztétikai jellemzése
3.
  - a) Egy erdélyi magyar költő bemutatása
  - b) Egy erdélyi magyar regény vagy dráma irodalmi elemzése

Megjegyzés: az „erdélyi magyar” megjelölés itt a Trianontól máig terjedő időszakra vonatkozik.

A hat pályatétel közül *egy* kidolgozásával lehet nevezni.

A pályázat formai követelményei: a pályaműveket *két* példányban, maximum egy szerzői ív terjedelemben (= 24 hagyományos flekk vagy 40.000 n), a *szakirodalmi források* pontos feltüntetésével, *jelígyesen* kell beküldeni a *Németh László Gimnázium* címére (1558 Budapest 139.,

Pf.: 29), *Lami Pál* igazgató nevére 1999. február 15-ig. Zárt borítékban kérjük mellékelni a szerző nevét, osztályát, lakcímét, magyartanára nevét, iskolájának bélyegzőjét és címét. Kérjük, hogy a szaktanár a tanuló önálló munkáját az azonosító lapon aláírásával igazolja. A formai előírások hiánya vagy pontatlansága hátrányosan érintheti a pályázót.

A pályázat győztesei és helyezettei pénzjutalomban részesülnek. A díjakat ünnepélyes keretek közt 1999 áprilisában adjuk át. Az eseményről és az eredményről a sajtót és az érdekelt iskolákat időben értesítjük.

Németh László Társaság

Tájékoztató a Nemzetközi Filozófiai Diákolimpiáról

Az IPO történetéről

A filozófiai diákolimpiai mozgalom 1993-ban regionális kezdeményezésként indult. Akkor, és a következő két évben a szófiai egyetem filozófiai intézetének szervezésében öt országból: Bulgáriából, Lengyelországból, Németországból, Romániából és Törökországból jöttek össze diákok Bulgáriában, hogy összemérjék tudásukat, felkészültségüket.

A mozgalom komoly segítséget kapott 1995 februárjában, amikor az UNESCO égisze alatt, annak „Filozófia és demokrácia a világban” projektjével kapcsolatban rendezett szakértői találkozon úgy döntöttek, hogy támogatják nemzeti és nemzetközi filozófiai versenyek szervezését. Az 1995-ös versenyen a részt vevő öt ország egy-egy képviselője megalakította az olimpia nemzetközi bizottságát.

1996-ban, amikor első ízben nem Bulgáriában, hanem Törökországban, Isztam-

bulban került sor az olimpia megrendezésére, hatodikként Magyarország is csatlakozott a résztvevő országokhoz.

Az 1997. évi lengyelországi, varsói olimpián először vettek részt litván versenyzők is.

A hatodik IPO 1998. május hónapban Romániában került megrendezésre. Ezen az olimpián albániai és ukrainai diákok is versenyeztek.

Jelenleg a hetedik IPO szervezése van folyamatban. A tervezet szerint ez 1999. május 9–11. között Budapesten lesz. Reméljük, hogy a résztvevő diákok köre szélesedik.

A Nemzetközi Filozófiai Diákolimpia Alapszabályzata

Szervezet és vezetőség

1. A Nemzetközi Filozófiai Olimpia (International Philosophical Olympiad = IPO) minden év tavaszán kerül megrendezésre. Résztvevői középkiskolás diákok.

2. Az IPO-t nemzetközi vezetőség irányítja. A vezetőség a részt vevő országok képviselőiből áll (e képviselők rendszerint a nemzeti versenyek szervezői).

3. Az IPO vezetősége minden évben kiválasztja a következő évi versenyt szervező országot.

4. Az IPO vezetőségének elnöke cserélődik; ő a vezetőség azon tagja, aki az az évi versenyt szervezi. Az IPO titkársága Bulgáriában van, a szófiai egyetem filozófia tanszékén.

5. Az elnök minden évben 3 főt hív meg minden országból: 2 diákot (nevek megjelölése nélkül) és egy tanárt (professzort), aki a versenybírók tagja lesz. A házigazda országból a résztvevők száma meghaladhatja a két főt.

6. Minden meghívott ott tartózkodásának költségeit a meghívó ország állja (ez a megérkezés és a hazaindulás napját is beleértve 4 nap). Az utazás költségeit mindenki saját maga vagy szponzor segítségével fizeti.

7. A győztesek készpénzben kapják a díjat. A többiek könyveket vagy egyéb emléktárgyakat kapnak.

8. Az IPO két napig tart. Az első nap délelőttjén összeül a versenybírók, majd lezajlik a verseny, délután hoz döntést a versenybírók. A második nap délelőttjén van az eredményhirdetés, a díjak és oklevelek átadása és a következő évi versenyt rendező ország megnevezése.

A verseny

1. A verseny írásbeli feladatból áll: a résztvevők a versenybírók által megadott témák közül egyet kiválasztanak és esszé formájában kidolgozzák.

2. A versenybírók a verseny előtt kiválasztott 4-5 témát adja meg. Ez lehet bármilyen filozófiai probléma vagy egy, valamely ismert filozófustól származó idézet, melyet kommentálni kell.

3. Az esszét a következő nyelvek valamelyikén kell megírni: angol, francia vagy német. Egyetlen versenyző sem írhat az anyanyelvén (például a német versenyzők nem írhatnak németül).

4. Az esszé megírására négy óra áll rendelkezésre.

5. A verseny titkos, a versenyzők nevét kód fedi.

A versenybírók és az értékelés menete

1. A versenybírók a meghívott professzorokból áll (filozófiatanárok). Minden ország képviselője tagja a versenybíróknak.

2. Minden esszét a versenybírók minimum három tajgának el kell olvasnia. Az esszétet legalább három csoportra kell osztani aszerint, hogy milyen nyelven írták. Egy nyelven két vagy több csoportnyi esszé is lehet.

3. A zsűri minden tagja az alább közölt szempontok alapján értékeli és pontozza az esszéket. A pontszámokat összesítik és átlagolják. A helyezési sorrend az átlagolt pontszámok alapján alakul ki.

4. A legjobb esszéket (melyek esetleg helyezést érhetnek el) a versenybírók több, ha lehet, mindegyik tagja elolvassa, értékelésük az átlagpontokat esetleg meg-

változtathatja. Vítás esetekben a versenybíróóság szavazással dönt, melyben minden tagjának részt kell vennie.

5. A neveket dekódolják. A helyezést tartalmazó jegyzőkönyvet a versenybíróóság minden tagja aláírja.

Az értékelés szempontjai

Az esszéket a következő szempontok szerint értékelik:

1. Filozófiatörténeti tudás;
2. Eredetiség, saját eszmék, önálló gondolkodás;
3. Vitakészség, érvelés;
4. Nyelvhelyesség.

A maximális pontszámok a következők: tudás: 30 pont, eredetiség: 30 pont, érvelés: 30 pont, nyelve: 10 pont, összesen 100 pont.

Cigány gyermekek szocializációja

A rendszerváltás óta sok elméleti koncepció született, sok gyakorlati lépés történt a cigány gyermekek és fiatalok iskolázásának támogatására. Mindennapos fordulattá vált a másság, az „eltérő családi szocializáció”, a multikulturalizmus; az oktatáspolitikában polgárjogot nyert az interkulturális nevelés. A pedagógusnak, szociális munkásnak, szociálpedagógusnak, szociálpolitikusnak készülő hallgatók egyre több főiskolán és egyetemen vesznek részt a cigányságot ismertető kurzusokon, és szerveződnek az első romológiai/ciganológiai egyetemi és főiskolai szakok. A cigány gyermek, fiatal az iskolában és más társadalmi szervezetekben rövidesen már nem egy ismeretlen világ titokzatos tagja lesz, hanem némely tekintetben sokaktól eltérő, de megismerhető, megközelíthető fiatal ember.

A kötetben három régebbi írásunkon csak stílári átírást hajtottunk végre. Az empirikus adatokat nem lehet „felfris-

síteni”, ám a kibővített szakirodalmi apparátus és a szakirodalom alapján elvégzett elemzések felhasználhatók a felsőfokú oktatásban és a továbbképzésekben. Az egyik újabb tanulmány a multikulturális/interkulturális nevelés szakirodalmát tekinti át, a másik pedig a cigány lányok és fiúk eltérő családi nevelését és karrieresélyeit elemzi.

A könyvet az egyetemek és főiskolák hallgatóinak és oktatóinak ajánljuk, de haszonnal olvashatják politikusok és az érdeklődő nagyközönség is.

A könyv megrendelhető: AULA Kiadó, 1136 Budapest, Veres Pálné u. 36.

Alkalmazott oktatástan

Cigány felzárkóztató programot szabadalmaztatott és indított a fővárosi Alkalmazott Oktatástan Alapítvány. Az L. Hubbard kidolgozta eszközrendszert alkalmazták a tanulás hatékonyságát javító foglalkozásokon.

Tehetségekért

Az iskolán kívüli tehetséggondozás áll a Magyar Tehetséggondozó Társaság téli közgyűlésének középpontjában. A résztvevők megismerkednek a közművelődés és az ifjúsági mozgalmak tehetséggondozó tevékenységével.

Magyartanítás az ezredfordulón

Sípos Lajos szerkesztett reprezentatív tanulmánykötetet a témában, a hazai irodalomtanítás szinte valamennyi irányzata szót kapott. A kötetet a Pauz-Westermann Kiadó gondozta.

Tánc a NAT-ban

A székesfehérvári Táncház (8000 Székesfehérvár, Malom u. 6.) videokazettasorozatot, hangkazettákat és jegyzeteket adott ki az iskolai tánctanítás segítésére. Az oktatócsomag megrendelhető.

A Makarenko-hagyatékről

Nemzetközi részvétellel, orosz, ukrán, német kutatók jelenlétében tanácskozott Budapesten és Fóton a Nemzetközi Makarenko Társaság s a Magyar Makarenko Munkabizottság. Szó esett a névadó hagyatékanak helyzetéről az ezredforduló viszonyai között. Vitaindító előadást tartott Pataki Ferenc akadémikus. Szó esett a makarenkói örökséget sajátos módon alkalmazó, átalakulásban lévő fóti Gyermekközpont sorskérdéseiről. A résztvevők ülészakot szenteltek az örökség jelentős hazai ápolóinak, így Ádám Zsigmondnak, Szokolszky Istvánnak, Rozsnyai Istvánnak, Gáspár Lászlónak. A konferenciára jelent meg Tatai Zoltán, egykori népi kollégista szerkesztésében, a Magyar Pedagógiai Társaság gondozásában, több szponzor segítségével az egykori veszprémi népkollégiumi igazgató, Szokolszky István tiszteletére szerkesztett emlékkötet. Ugyancsak tisztelgett a konferencia előtt különszámmal a Kemény Gábor Iskolaszövetség folyóirata, az Embernevelés is. A rendezvényről a Kossuth Rádió tudományos rovata tudósított. A konferenciát támogatta a Magyar Pedagógiai Társaság, az Ezredforduló Alapítvány és a Pest megyei Pedagógiai Intézet.

Alig egy nappal a konferencia zárása után Moszkvában a „Személyiségfejlesztés Intézetében” kezdődött nemzetközi tanácskozás az orosz/szovjet pedagógia progresszív hagyományainak jeleiről –

így Lev Tolsztojról, Jakovlevről, Makarenkóról és Szuhomlinszkijről.

Néphagyomány az iskolában

A budapesti Tanítóképző Főiskolán a fenti címmel került sor szakmai konferenciára. A tanácskozás az 1996-ban megkezdett eszmecsere szerves folytatása. A két év előtti rendezvény teljes anyaga most jelent meg kötetben.

Baraka Napok

Az embernevelés művészete és tudománya címmel rendeztek előadássorozatot a budapesti Ferencvárosi Művelődési Központban. A programban a mentálhigiéne, az önismeret, a kommunikációs nevelés kapott nagy hangsúlyt, több alternatív pedagógiai műhely mutatkozott be.

Nyitott képzések

A Nyitott Képzések Egyesülete három szemináriumot szervez a budapesti TIT Stúdióban. A „tanuló”, a „tanár”, végül az „oktatószervező” személye áll a programok középpontjában.

FPF

A Független Pedagógus Fórum állást foglalt a Nemzeti Alaptanterv szükséges felülvizsgálatáról, nemkülönben a pedagógus szakmai szervezetek támogatásával összefüggő anomáliák feloldása érdeké-